

Luthersk pastoralteologi i en kinesisk kontekst

Presentasjon og vurdering av
en lærebok fra Hong Kong anno 1960

GUSTAV STEENSLAND

1 Innledning

Hvilke betingelser må den oppfylle som skal være prest i en kinesisk menighet? Dette spørsmålet er det ikke uten videre lett å svare på. Selv har jeg noen års erfaring som misjonsprest i Taiwan Lutherske Kirke i løpet av 1980-årene, som jeg kunne fortelle noe om. Men vi kunne også spørre slik: Hvilke krav og muligheter står en kinesisk prest overfor i kinesiske menigheter i Kina? Også dette spørsmålet gir grunnlag for mange svar-alternativer. Fra hvilken tidsepoke? I hvilken del av Kina? I hvilket kirkesamfunn?

Kina – Midtens Rike – har en allsidig kirkegeografi. Ikke bare fordi det er et enormt landområde, men også fordi historiske begivenheter har gjort at tre regimer har innflytelse på de politiske og kirkelige forhold¹. Innen rammen av denne artikkelen har vi valgt en avgrensning i tid og rom. Vi setter fokus på Hong Kong i tiden omkring 1960. Likevel kan det her påpekes interessante trekk som etter vår vurdering er av varig verdi og med fortsatt aktualitet i en kinesisk kulturkrets. Forhåpentligvis er det noe å lære for kirken og dens tjenere også i andre land og kulturer.

2 Kildemateriale

Siden starten av Det norske misjonsselskaps arbeide i Kina i 1902, har mange av misjonærene bygget opp boksamlinger. I noen tilfeller er (deler av) disse testamentert til Misjonshøgskolen, og slik har vi også fått i hende en del

1) Folkerepublikken Kina og Republikken Kina (med base på Taiwan) gjør begge krav på hegemoniet over Kina. Dessuten har det britiske imperium innflytelse via kronkolonien Hong Kong.

utgivelser på kinesisk². Det alt vesentlige av denne samlingen er ennå ikke katalogisert, men en gjennomgang viser at den inneholder flere typer litteratur. Vi finner bl.a. teologiske lærebøker (dels i form av oversettelser fra engelsk og skandinaviske språk, og dels originale verk), bøker om kinesisk kultur og historie, religiøs litteratur, m.v. Vi skal ikke utelukke at noen av bøkene er de eneste gjenværende eksemplarer, ettersom bl.a. hele boksamlingen til den lutherske presteskolen i Shekow ble ødelagt under den japanske bombing av Hankow i 1938³.

Blant de bøkene som misjonsprest LARS BJØRSVIK⁴ har gitt til Misjons-høgskolens bibliotek, finner vi Dr. PENG FU's lærebok i pastoralteologi, utgitt i 1960 av Det Felles Lutherske Forlag i Hong Kong i et opplag på 1000 eksemplarer⁵. Den har tittelen '*Chiao mu liang chu*'⁶, som vi kan oversette med «God hjelp for kirkens hyrder». I og med at Bjørsvik på dette tidspunkt var lærer ved det lutherske seminaret i Taichung på Taiwan, er det grunn til å tro at Peng Fu's bok i alle fall ble brukt både i Hong Kong og på Taiwan⁷.

Noe av grunnen til at det er av interesse å se nærmere på denne boken, er at den er en av svært få lærebøker i pastoralteologi skrevet av en kinesisk luthersk forfatter. I det følgende vil vi derfor forsøke å belyse på hvilken måte Peng Fu har satt pastoralteologien inn i en kinesisk kontekst.

-
- 2) Så langt jeg har undersøkt, er alle skrevet med tradisjonelle skrifttegn. Disse er fortsatt i bruk i Hong Kong, Singapore, Taiwan og i mange miljøer av oversjøiske kinesere.
 - 3) På grunn av den kinesisk-japanske krig var hele boksamlingen pakket og sendt til Hankow, som ble regnet som et tryggere sted ved utgangen av 1937. Se GUSTAV CARLBERG: *The changing China scene : the story of the Lutheran Theological Seminary in its political setting over a period of forty-five years 1913-1958*, Hong Kong 1959, s 83.
 - 4) Gunvor og Lars Bjørsvik var misjonærer for NMS i Hunan 1937-51, Hong Kong 1951-55, 1965-68 og Taiwan 1957-66.
 - 5) Innholdet i boken er også presentert i grove trekk i GUSTAV STEENSLAND: «Pastoral leadership in a Chinese context», *Intercultural communication and contact : selected papers presented at the Nordic Symposium for Intercultural Communication, ... Stavanger, ... November 1994* / Øyvind Dahl (ed.), Stavanger 1995, s 85-94.
 - 6) I denne artikkelen vil vi i hovedsak benytte en lett modifisert form av Wade-Giles romaniserings-system for gjengivelse av kinesiske termer, vist med 'kursiv'. Unntak fra dette gjelder person- og stedsnavn, hvor vi følger innarbeidet skrivemåte, vist med vanlige typer.
 - 7) Ifølge pensumlister i faget pastorallære fra Lutheran Theological Seminary i Hong Kong (pr. 1987) og China Lutheran Seminary i Hsinchu, Taiwan (pr. 1993) er boken ikke lenger i bruk. På disse to listene finner vi bare én luthersk forfatter representert, nemlig WU MING CHIEH (mangeårig lærer ved nevnte seminar i Hong Kong) med boken *Sheng Kung Men Ching* [Porten inn til den hellige tjeneste], Hong Kong 1990. Forøvrig benyttes oversettelser av engelskspråklig litteratur og bøker skrevet av kinesiske protestantiske teologer. Vi har her ikke funnet plass til en sammenlikning med Wu Ming Chiehs framstilling, noe som kunne danne utgangspunkt for en egen artikkel.

Uten at jeg har tilgang på en fullstendig oversikt, så viser i alle fall Misjonshøgskolens samling av teologiske lærebøker på kinesisk at de aller fleste ikke er forfattet av kinesere. Dette forhold kommenteres også i HAROLD H. MARTINSONS⁸ forord til Peng Fu's lærebok (datert 21.08.59), som vi her gjengir i sin helhet:

I mange år har vi kjent på mangelen av en lærebok eller et kompendium på kinesisk i faget pastoralteologi. Nå har vi endelig kommet dit at vi kan begynne å dekke dette behovet. I og med at forholdene i Asia ['the Orient'] er så forskjellige fra Vesten, er det påkrevet at et så viktig fag blir drøftet ut fra et kinesisk ['native'] ståsted. På den ene side er det mange problemer innen sjelesorg og kirkelig administrasjon i Vesten som ikke kan appliseres på situasjonen her. På den annen side er mange problemer som vi sliter med her, ikke behandlet i vestlige lærebøker. Derfor er det ingen ideell løsning å oversette en utenlandsk lærebok for å dekke dette presserende behovet. Dr. Peng Fu har i en årrekke undervist i pastoralteologi her ved vårt Lutherske Teologiske Seminar, og vi er takknemlig for at han nå utgir hovedtrekkene i sine forelesninger i pastoralteologi. Verdien av disse er åpenbar, både i klasserommet og for kirkens arbeidere. Må Gud rikelig velsigne boken når den nå kommer ut og dekker et lenge følt behov!⁹

Boken har også et forord på kinesisk (datert 26.08.1959), skrevet av professor S.Y. WANG, en av de andre lærerne ved seminaret i Hong Kong¹⁰. Han skriver bl.a.:

På vårt teologiske seminar har vi alltid vært noe nølende i valg av læremidler i faget 'pastoralteologi'. Naturligvis finnes det mange verdifulle bøker om dette emnet, skrevet av europeiske og amerikanske teologer; men fordi den kinesiske kirkes situasjon er så helt annerledes, vil det å overføre og bruke alle disse bøkene, være ganske lite sakssvarende. I de senere år har vi vært så heldige å ha Dr. Peng Fu som ansvarshavende for dette faget, og det er han selv som har satt sammen dette forelesningskompendiet. Ettersom han har vært i den hellige prestedtjeneste i over førti år, så har han svært rik erfaring med kirkelig administrasjon; han har også i flere år vært lokal og sentral kirkepresident, og slik kan han med rette kalles en dreven kirkepolitiker. Hans forelesningskompendium bygger på konkrete erfaringer helt fra hans tidlige presteår. Han

-
- 8) Dr. Harold H. Martinson, utsendt fra det som den gang het Lutheran United Mission (USA), var professor ved seminaret 1946-1968, og underviste særlig i Det gamle testamente og kirkehistorie. Han ble valgt til dets president i 1956 og hadde denne funksjonen til 1967.
 - 9) PENG FU: op.cit., s V.
 - 10) Professor S.Y. Wang (Wang Hsieh Yao) (1893-1963) var fra byen Yiyang i Hunan provins, altså fra Det norske misjonsselskaps felt. Han underviste i gresk og kinesisk ved seminaret i 37 år (1926-1963). Ingen annen lærer har hatt lenger funksjonstid enn ham, jf. *Lutheran Theological Seminary 1913 (Shekow) – 1993 (Tao Fong Shan) eightieth anniversary memorial bulletin* / Peter Chan (ed.), Hong Kong 1993, s 82.

forteller med stor detaljrikdom om krav og forventninger til tjenesten, uten å komme med dårlige generaliseringer. Fremstilligen er tilpasset situasjonen overalt i dagens kinesiske kirke, som lever midt i en dramatisk og skiftende tidsalder.

Dermed har vi allerede fått fram noe av det typisk kinesiske, nemlig vekten på *levd liv og livserfaring* som kriterium for å slippe til orde, både som prest og prestelærer. Dette kriterium er på mange måter vel så relevant som faktisk kunnskap av teoretisk karakter, det en kan *lese* seg til. Videre understrekes behovet for *kontekstualisering*, og at Peng Fu anses å beherske tilknytningen til de vilkår den kinesiske kirke lever under.

3 Peng Fu's livshistorie i korte trekk

Peng Fu¹¹ skulle ikke være helt ukjent for norske lesere og kjennere av misjonsarbeidet i Kina. Allerede i 1947 utga Det norske misjonsselskaps Forlag en Peng Fu-biografi¹². Samme år var han også på besøk i Norge, i sammenheng med at han var delegat ved Det Lutherske Verdensforbunds konstituerende generalforsamling i Lund i Sverige. I Norge ble han gitt anledning til å forkynne for kong Haakon VII.

Han ble født 29. september 1888 i landsbyen Junan, i Honan provins¹³. Hans far var offentlig tjenestemann ('*mandarin*'), mens moren hadde hovedansvaret for hjemmet. Hun tok ofte barna med seg til byens buddhist-tempel. Sin grunnleggende skolegang fikk han hos sin onkel, som var en lærd mann, preget av konfusianismen¹⁴. 10 år gammel møtte han for første gang noen

11) Legg merke til at 'Peng' er familienavn, mens 'Fu' er fornavn. Tegnet '*fu*' betyr velsignelse, livslykke. Det er et av de skrifttegn kinesere flest synes er vakrest og mest meningsfylt.

12) ANDREW BURGESS: *Peng Fu : en biografi*, Stavanger 1947 [oversettelse av: *Peng Fu from Junan*, St. Paul, Minn. 1939¹². Boken er også oversatt til kinesisk, og ble utgitt i 1963 av Taosheng Publishing House, Hong Kong. PENG FU har også samlet noen notater om sitt liv i en kortfattet stensil kalt «*Highlights of seventy-year career 1888-1958*» [supplert med opplysninger fram til 1966], med kinesisk og engelsk tekst i parallelle spalter. Stensilen finnes i biblioteket ved Lutheran Theological Seminary i Hong Kong.

13) Størstedelen av provinsen ligger sør for Hwang Ho (Den Gule Flod), derav navnet Honan, som betyr 'sør for elven'. Til sammenligning betyr Hunan (provinsen der NMS arbeidet) 'sør for innsjøen'; hoveddelen av denne provinsen befinner seg nemlig sør for den store innsjøen Tungting Hu, som ligger i elveløpet til Yangtze, den andre av de to største elvene i Kina.

14) Dette er den vestlige betegnelsen på den kinesiske læretradisjon som bygger på Konfusius' livsfilosofi. Ved lesningen av Peng Fu's lærebok får vi klart inntrykk av hans

utlendinger i hjembyen, nemlig misjonærparet Marie og Knut S. Stokke. De var utsendinger fra American Lutheran Mission¹⁵. Etter en tid begynte Peng Fu og to av brødrene hans på den lutherske grunnskolen som Stokkes hadde etablert på misjonsstasjonen. Der fikk de også bibelundervisning. Dette ble et vendepunkt i livet hans, og han ble døpt påskedag i 1903. Siden ble det til at han begynte på bibelskole, og deretter vendte han hjem for å arbeide som evangelist sammen med misjonsprest Stokke.

I 1916 var han med på første kull som ble uteksaminert fra Lutheran Theological Seminary i Shekow¹⁶. Peng Fu ble ordinert 22. april 1928, etter at han allerede i mange år hadde vært med i menighetsarbeidet i Junan. I 1931 ble han valgt til president¹⁷ i Honan-Hupeh synoden i Lutheran Church of China. Fem år senere, i 1936¹⁸, ble han valgt til president for hele kirken (og gjenvalgt i 1946). Sin 'Doctor of Divinity'-grad fikk han som æresdoktorgrad ved St. Olav College (Northfield, Minnesota) i 1939¹⁹. Etter oppbruddet i forbindelse med den kommunistiske maktovertakelsen i Kina i 1949, flyttet Peng Fu i 1950 til Hong Kong, hvor han i 1954 ble valgt til president i den nyetablerte Evangelical Lutheran Church of Hongkong²⁰. Denne funksjonen hadde han helt til han trakk seg tilbake i 1961, 73 år gammel.

Ved siden av sine administrative plikter, var han også involvert i presteutdannelsen. Fra 1944 til 1945 fungerte han som president ved Lutheran Theological Seminary, som på grunn av krigen måtte flytte til Chungking dette

klassiske kinesiske skoling. Det viser seg i ordforråd, språkføring og alle henvisningene til de kjente skrifter i kinesisk historie, religion og filosofi.

- 15) Denne misjonen var organisert av det som den gang het United Norwegian Lutheran Church of America, jf. GUSTAV CARLBERG: op.cit., s 19.
- 16) Til historien om seminaret, se også NILS BREKKE: *Den felles lutherske presteskulen i China*, Hjørungavåg 1954 [upublisert manus, tilgjengelig i Misjonshøgskolens bibliotek].
- 17) Dette er vanlig betegnelse på den øverste leder i en kirke med synodal forfatning. Ansvar og oppgaver kan sammenlignes med de en biskop har i en kirke med episkopal struktur.
- 18) I henhold til Peng Fu's selvbiografiske stensil. I GUSTAV STEENSLAND: op.cit., s 87, henvises til A. Burgess, som sier dette skjedde i 1937 (se ANDREW BURGESS: op.cit., s 92). Det skyldes at vi ikke hadde tilgang til nevnte stensil under arbeidet med artikkelen.
- 19) GUSTAV CARLBERG: op.cit., s 242.
- 20) Gustav Carlberg gir ham et meget godt skussmål: «His wisdom, tact, and wideness of experience, together with graciousness of character, combine to make him an ideal and effective leader.», ibid.

året²¹. I løpet av årene 1953 til 1966 var han lærer ved seminaret i Hong Kong, hvor han bl.a. underviste i pastoralteologi²². Peng Fu døde 9. oktober 1975.

Med disse få linjer ser vi konturene av en kineser med en konfusiansk og buddhistisk bakgrunn, med luthersk skoling og med lang erfaring som prest og prestelærer. Dette bildet av ham vil tre tydeligere fram når vi nå ser nærmere på boken hans.

4 Lærebokens oppbygging og innhold

Peng Fu har delt sin framstilling i 10 kapitler, som vi tematisk kan gruppere på følgende måte:

- A. Drøfting av faget pastoralteologi og dets historie (kap. 1–2)
- B. Presentasjon av kirkeforståelsen (kap. 3)
- C. Gjennomgang av prestedienstens grunnlag og oppgaver (kap. 4–6)
- D. utfordringer for den lokale og universelle kirke (kap. 7–10)

I denne artikkelen vil vi forsøke å få fram hovedtrekkene i boken, kommentere disse underveis, og så avslutningsvis gi en sammenfattende vurdering.

5 Faget pastoralteologi og dets historie

Hele det teologiske fagområdet består iflg. Peng Fu av fire deler: 1) Eksegetisk teologi (tolkning av bibelteksten) 2) Historisk teologi (bibelhistorie, kirke- og dogmehistorie) 3) Systematisk teologi (troslære, apologetikk, etikk, religionsfilosofi) og 4) Praktisk teologi²³ (kateketikk, prekenlære, evangeliseringsmetodikk, liturgikk, pastorallære).

Det trengs mer enn teologisk kunnskap og vitenskap for å kunne bli en god prest. En viktig oppgave for pastoralteologien er å forberede hele personen for realitetene i tjenesten. Pastoralteologien er det viktigste emnet, ikke bare innen den praktiske teologi, men i hele det teologiske fagfeltet.

21) Ibid., s 102.

22) PENG FU har, i henhold til hans selvbiografiske stensil, bl.a. også utgitt en preken-samling, *Two hundred sermons. Vol.1-2*, Hong Kong 1958, og *Chinese Religions* [forelesningskompendium Lutheran Theological Seminary, årstall ikke angitt].

23) '*Shih chien shen hsüeh*' kunne kanskje oversettes med "'å sette ut i livet'-teologi". '*Shih*' betyr bl.a. 'virkelig frukt', 'troverdige', 'praktisk', 'konkret'. '*Chien*' betyr bl.a. 'oppfylle', 'utføre', 'framføre'. Begrepet '*shen hsüeh*' (direkte oversatt: 'Gud lære/studium') er den kinesiske betegnelse på 'teologi'. Fu sier selv at den praktiske teologi også kan beskrives som '*ying yung shen hsüeh*', dvs. den 'nyttige teologi', PENG FU: '*Chiao mu liang chu*', Hong Kong 1960, s 3.

Teologi uten pastoralteologi er lik en vel utrustet armé uten kommandanter; det er som å ha et malerskrin fullt av forskjellige farger, men uten å ha en pensel å male med; eller tenk deg en 100 etasjers skyskraper uten heis; hva hjelp er det i en mage fylt av de beste retter, uten at en har det nødvendige fordøyelsesapparat?²⁴

Han er ikke alene, Peng Fu, om å bruke rikelig med eksempler fra livet og omgivelsene til å illustrere sine poenger. Dette er på mange måter kjennemerket på den kinesiske preken og kinesisk pedagogikk i sin alminnelighet.

I sin pastorallære tar han sitt utgangspunkt i Jesu egen utvelgelse og undervisning av apostlene. Jesus gikk trinnvis fram: Først observerte han dem, deretter valgte han ut noen få blant de mange. Så underviste han dem, og ga dem god og allsidig trening, for så å sende dem ut med et stort oppdrag.

Det er derfor viktig at vår forståelse av prestedtjenesten har sitt holdepunkt i Jesu eget utsagn om seg selv: «Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde gir sitt liv for sauene.» (Joh 10,11). Jesus ga også apostlene en hyrdetjeneste, som de skulle utføre i tråd med Jesu eksempel.

Denne tanken følges opp i kirkens første tid, bl.a. i pastoralbrevene (1 Tim, 2 Tim, Tit), hvor Paulus gir undervisning og formaning om hyrdetjenesten i menighetene. De tidlige kirkefedrene anvender også hyrdemotivet om lederne i kirke og menighet.

I middelalderens romersk-katolske kirke, ble det et skille mellom prestand og vanlige legfolk, mellom de styrende og de som ble styrt. Mange ytre trekk forsterket inntrykket av at prestene (og munkene) som menighetens hyrder, var spesielle mennesker, med særlige rettigheter. Den fattige munkebevegelsen gjorde imidlertid inntrykk; de lignet mye på kinesiske buddhismunker og taoist-prester, bortsett fra at disse mangler kristendommens åndelige særpreg²⁵. Peng Fu hevder at «denne tidsepokens pastoralteologi var svært tom og hadde mistet sitt opprinnelige innhold».²⁶ Vi merker at det er om å gjøre for ham, på linje med kinesiske idealer for pastoralteologi, å vektlegge den bibelske forankring; for det er bare i de bibelske verdier at vi kan finne «det opprinnelige innhold».

Reformasjonstiden innebar en nyorientering. Reformatorene brøt med den katolske forståelse av at prestene er spesielle, høyt hevet over andre mennesker²⁷. Alle kristne er prester for Gud. Her finner vi også særpreget i, og grunnlaget for, den lutherske forståelse: Det er ingen høye og lave i forhold til Gud. Bare den tjenende prest kan være leder for menigheten. Hvordan være en tjenende prest? Det er det pastoralteologiens oppgave å svare på.

24) Ibid., s 3.

25) Vi ser at Peng Fu vil hjelpe sine lesere til å forstå andre kulturer ved å sammenligne dem, så langt det er mulig, med kinesiske tradisjoner.

26) Ibid., s 9.

27) "*ch'au ch'ang jen*" ti "*sh'en p'in jen*", dvs. 'inspirerte overmennesker', ibid., s 10.

6 Presentasjon av kirkeforståelsen

Peng Fu tar opp dette emnet ut fra fire innfallsvinkler. For det første nevner han *den opprinnelige betydning av begrepet 'kirke'*. Blant kinesere vil ordet 'kirke'²⁸ ofte bli misforstått på to måter: a) en tror at det dreier seg om en bygning, en religions forsamlingshus, eller b) en tenker på en foreningsdannelse på linje med andre slike i samfunnet²⁹. Ekklesia på gresk er mer klart: *de som er 'kalt ut'*. Gud har kalt mennesker til å ha et hjem i kirken, et kjærlighetens fellesskap.

For det andre Peng Fu gir en *definisjon* av 'kirke'. Han tar utgangspunkt i lokalmenigheten, fellesskapet av dem som tror på Kristus. Dette fellesskap er et åndelig legeme, Kristi legeme, som framtrer i menigheter på hvert sted, slik som Hong Kong Lutherske Kirke består av flere menigheter. Men ordet 'kirke' anvendes også om hele kirken, fellesskapet av alle Kristi hellige disipler – dels alle kristne i samtiden, dels alle troende som har gått foran. Peng Fu fremholder at i studiet av pastoralteologien må vi legge til grunn denne hovedforståelsen, men primært forholde oss til menigheten på lokalplan. Hans prioritering her synes å tendere i retning av en kongregasjonalistisk kirkeforståelse.

Kirkens lokale og universelle preg er det tredje han nevner. Uansett lokale og nasjonale forskjeller, er kirkens målsetting at de kristne skal være ett, noe som er avgjørende for enhver som skal tjene som prest i en lokalmenighet. For å kunne være noe for alle (jf. 1 Kor 9,22), må vi sette oss inn i lokale forhold, gi oss selv i innlevelse, omsorg og kjærlighet. Som fiskeren må kjenne både fisken og vannet, må menneskefiskere kjenne både menneskene og deres livssituasjon. Det kinesiske ideal om erfaringsbasert innsikt skinner her tydelig igjennom hos Peng Fu. Han framhever at det er stor forskjell på menighetsarbeid på landet og i byen. Samtidig må vi tilstrebe enhetstanken i alt vårt virke. Bevisstheten om den verdensvide kirkes enhet er ikke alltid like sterk; det er mye unødvendig strid og splid, som til dels fører til at kirken blir spottet og ledd av. Men vi må holde ut i bønn og arbeid for kirkens enhet.

Som det fjerde behandles *kirkens arkitektur*. Kirkebyggenes utforming gir klart uttrykk for en folkegruppes kultur og åndsliv. Bygningen skal uttrykke samhörighet med den lokale kulturtradisjon, men også angi at en strekker seg oppover, som i bønn. Det viktigste er likevel gudstjenesterommet. To krav må stilles til dette: a) det skal ha preg av god tradisjon som et sted som viser oss Gud, og b) det skal være et rom som oppmuntrer til gudstjeneste og tilbedelse. De fleste kirkebygg i Kina er i vestlig stil og kommer ikke opp i samme kvalitet som gamle dagers kongelige bygg og templer. Kirkehusene får ofte folk til å bli melankolske; og ingen av dem er i kinesisk stil, med kinesisk pynt. Det folk

28) '*Chiao hui*' kan bl.a. oversettes med 'lære forening', 'religion møte', og har altså ingen opprinnelig tilknytning til en kirkelig kontekst.

29) '*shang hui*' ('Handelstandsforeningen') og '*nung hwei*' ('Bondelaget') brukes som eksempler, *ibid.*, s 12.

hører, ser og lærer, passer ikke inn i deres eget liv. Dermed blir det ikke så lett skapt en ekte tro hos dem. Et annet forhold er at mange av våre [lutherske] kirkerom ikke passer til vår liturgi. De leder ikke tanke og sinn inn mot gudstjenestens innhold, og særlig ikke mot det som skjer ved alteret (bønn, syndsbekjennelse, nådetilsagn, og lovsang). Her mener Peng Fu at vi har noe å lære av den anglikanske (episkopale) kirke, som er mer liturgisk bevisst. Dersom ikke den liturgiske praksis gir mening, vil den virke unødvendig og overflødig på folk.

7 Prestetjenestens grunnlag og oppgaver

I sin drøfting begynner Peng Fu her med et kapittel om de pastorale titler (kap. 4). Deretter kommer han inn på en prests kall og ansvar (kap. 5). Han tar så for seg hvordan en prest skal leve i og forholde seg til den sosiale kontekst (kap. 6).

7.1 De pastorale titlers opprinnelse

Kirken er et disippelfellesskap, og naturligvis trenger dette fellesskap ledere. Slike ledere må ta ansvar, nære og beskytte, i henhold til det åndelige grunnlag for fellesskapet. Det er forskjellige navn på ledere i de ulike kirkesamfunn. Dette kommer også til uttrykk i kinesisk sammenheng³⁰. Blant protestantene er '*mu shih*'³¹ mest brukt som ekvivalent til begrepene pastor/prest.

I den kinesiske oversettelsen av NT er tittelen '*mu shih*' brukt bare én gang, i Ef.4,11, som nevner 'hyrder og lærere'³². Vi finner mange andre ledertitler. Hvorfor da bruke tittelen '*mu shih*'?

Peng Fu anfører tre grunner til dette. Det er, som vi alt har nevnt, et solid *bibelsk grunnlag* for at kirkens ledere blir sammenlignet med hyrder som leder en hjord. Dernest følges denne begrepsbruken opp av *kirkefedrene*. For det tredje har titlene '*mu*' og '*shih*' røtter i gammel *kinesisk tradisjon*. '*Mu*' var i sin tid brukt om ledere i samfunnet, og '*shih*' knyttes oftest sammen med lærerrollen, som var høyt respektert. Både lærere og ledere ble sett opp til, ikke bare på grunn av deres titler og verdighet, men like mye i den grad de var gode eksempler, modeller til etterfølgelse. Når en derfor i kinesisk kontekst anvender den pastorale tittel '*mu shih*', innebærer den både respekt fra omgivelsene og en

30) Se GUSTAV STEENSLAND: op.cit., s 89.

31) Tegnet '*mu*' betyr 'hyrde' og '*shih*' betyr 'lærer'. Tittelen '*mu shih*' sier derfor noe mer enn vårt ord 'pastor' (hyrde), og gir ingen assosiasjoner i retning av begrepet 'prest'.

32) I den kinesiske bibeloversettelsen som Peng Fu siterer, brukes begrepene '*mu shih*' (hyrde lærer) og '*chiao shih*' ('kirke/religion lærer'), PENG FU: op.cit., s 21.

ydmuk holdning fra pastorens/prestens side. Dette er i tråd med bibelske idealer.³³

Peng Fu knytter frimodig an til kinesisk kultur og virkelighetsforståelse, så lenge han kjenner seg trygg på at han bygger på et bibelsk grunnlag. Det samme legger vi også merke til i det følgende avsnitt.

7.2 En prests kall og ansvar

Jesu utvelgelse av disiplene, samt deres egenskaper, er retningsgivende for oss. Selv om vi ikke lenger ser ham ansikt til ansikt, vil han også nå kalle og utvelge kirkens hyrder. Men hvordan kan vi avgjøre hvem som er kalt? Hva vil det si å bli kalt?

'Kall' ligner litt på det som i kinesisk sammenheng kalles '*t'ian ming*' ('himmelsk mandat'), evner og oppgaver som kommer til uttrykk både subjektivt og objektivt³⁴. Det er et menneskes kall i livet å leve ut de evner og muligheter en har fått, både som medfødt utrustning og gjennom oppveksten. Konfusius var et eksempel på dette. Han hadde alt fra barnsben av de kvaliteter som skulle til, og han levde dem ut i sitt liv. Slik også med Jesus, som fra barneårene viste at han var Guds sønn. Derfor, hvis vi vil vite om vi er kalt til hyrde i kirken, må vi først foreta en kritisk selvprøving. Da vil vi oppdage om vi har en hyrdes medfødte karakter/natur.

I møte med en framtidig prestatjeneste må en forberede seg på fire utfordringer:

- En trenger en livskraftig *målbevissthet*. Det er viktig å ha trang til tjenesten, eie et ønske om å frelse mennesker, ha vilje til satse på å gi Guds sak førsteprioritet og mot til ta på seg en livslang tjeneste. Her er det ikke snakk om en flyktig følelse, men om en overbevisning som det må kjempes for, gjennom bønn og meditasjon.
- Oppriktig *rettferdighetssans* er av stor betydning. En som i sitt hjertes indre ikke på grunnleggende vis kan skille mellom 'svart og hvitt', rett og galt osv., hvordan kan han ha kall til å være prest?
- Prestetjenesten forutsetter rikelig *kunnskap*. Presten, som skal føre Guds kirke på jord, trenger også den enestående gave fra Gud som visdommen er. Presten er Himmelrikets utsendte ambassadør. Derfor må prestens kompetanse og styrke stå i stil med hans posisjon. Selvsagt må ikke alle prester være spesialister eller professorer, men de må ha innsikt i samfunnsforholdene og teologisk kunnskap over gjennomsnittet.

33) En fullstendig oversettelse av det tredje punktet i dette avsnittet (ibid., s 24-26) finnes i GUSTAV STEENSLAND: op.cit., s 90-92.

34) Han henviser her til omtale av dette i '*Chung Yung*' («Læren om den gyldne middelvei»), en av «De fire bøker» i klassisk kinesisk litteratur, PENG FU: op.cit., s 29.

- Hvordan kan en som ikke har, eller ikke tar vare på, en *god helse*, være til hjelp for andre? Dersom helsen ikke er god nok, bør en spørre seg selv om en har Guds kall, om en er gitt de nødvendige forutsetninger for tjenesten.

I alle fall de tre siste elementer som Peng Fu her nevner, er av stor betydning innen et konfusiansk oppdragelsesideal og i kravene til embetsinnehavere.

Det er imidlertid, hevder Peng Fu, ikke tilstrekkelig å ha de subjektive forutsetninger. Men hva er de objektive? De gjelder dels behovene i kirkens organisasjon, og dels behovene i samfunnssituasjonen. Dersom kirken trenger deg, så kan det være en bekreftelse på Guds kall. Om det blir konflikt mellom den subjektive og objektive side ved kallet, må en ved bønn og selvprøvelse forsøke å klare opp situasjonen.

Hvordan kan en prest være en ansvarsbevisst hyrde? Det kommer fram av de fire følgende punkter:

- 1) Å *forkynne evangeliet* er en selvsagt oppgave for presten. Men – vet du selv hva evangeliet er? Tror du på det selv? Iveren til å forkynne evangeliet kan svekkes; likesom havet kan tørke opp, steiner kan råtne, månen ikke alltid er rund, blomster blomstrer og visner, slik skifter også menneskers iver. Gjennom bønn og bibellesning må denne holdes ved like. Å neglisjere sitt åndelige liv er å neglisjere sitt eget liv og myndigheten/kraften til å forkynne.

Hvordan forkynne slik at det gir resultater? Tider, steder og mennesker er forskjellige. Hva så? Vi skal, sier Peng Fu, i alle fall ikke tilpasse evangeliet etter 'verden'. Særlig blant ungdom og studenter, som har intellektuelle spørsmål og problem, er det viktig at presten går nært inn i deres situasjon. Mange er desillusjonerte.³⁵ På talerstol, i klasserom og i samtale på tomannshånd må presten få fram den sanne læres konkrete og aktuelle relevans. Det gjelder å være åpen for Guds ledelse.

- 2) Noen tenker at det å *forrette liturgien* bare dreier seg om å lese opp fra liturgiboken; der står jo alt, enkelt og greit. Men så enkelt er det ikke! Liturgen skal ikke bare 'lire av seg' de enkelte delene, men i hele sin holdning og fremtreden gi uttrykk for liturgiens dype innhold. Slik kan menigheten se Guds store gjerninger og få Åndens styrke og kraft for sine liv. God liturgi har samsvar mellom form og innhold.

Peng Fu understreker at vi kan lære mye av skuespillere, som må leve seg inn i sine roller. De lever gjerne en tid i et miljø som de skal gjenskape på film eller teater. Dette for å kunne være troverdige i sin framføring. Slik må også en prest leve seg inn i liturgiens innhold, og fremføre den på en troverdig måte. En rotete og lettvindt liturgi gir dårlige eller ingen resultater i menighetens liv.

35) 'ssu hsiang mei yu ch'u lu', dvs. «tankene deres har ingen utvei», *ibid.*, s 37.

- 3) En prest er kalt til å ha *omsorg for menigheten*. Herren har omsorg for sin kirke. Derfor skal presten også være fylt av omsorg. Ikke minst skal flokken kalles til å få 'mat i rette tid'. De fleste vanlige menighetslemmer har liten kunnskap eller glemmer fort det de har hørt. Presten skal hjelpe dem til å vite hva de tror på, hvordan de skal svare på omverdenens spørsmål, hvordan de skal skille mellom rett og falsk lære.

For å være en god prest (hyrde), må en kjenne menigheten (flokken). Det er en utfordring å kjenne hver enkelt, hvert hjem og de forskjellige behov og den nød som finnes. Alle kristne må også oppmuntres til å hjelpe til i menigheten og i samfunnet, slik at de får kjenne hva det vil si at menigheten er som en familie for dem. Slik styrkes enheten i menigheten, og den vil vokse.

Denne holdning til gjensidighet og ansvar i alle relasjoner, er nok et tegn på at Peng Fu, på en for ham naturlig måte, finner seg tilrette i de konfusianske idealer.

- 4) Å *fornye seg selv* er noe en prest må gjøre med iver. Mange føler at etter 35 års prestedtjeneste, så er en tom i sjel og sinn. Tjenesten blir et ork. Hva skyldes dette? Det kan være mangel på egostyrke og selvfornyelse. Noen fortsetter i tjenesten, men det blir vane og pliktfløp. Dette er en farlig åndelig tilstand og en lidelse.

Som det kinesiske ordtaket sier: «Den som søker kunnskap lik en båt som går mot strømmen, vil se at mangel på framgang er tilbakegang!» En prest har, selv om han er leder, alltid noe å lære! Den som ikke tar på alvor arbeidet med å følge med i tiden og stadig studere, vil etter hvert komme i bakerste rekke.

I Bibelen kan du ikke unngå å lese: «I begynnelsen skapte Gud himmel og jord ...». Men det har skjedd en del siden da. Forståelsen av skapelsen har forandret seg opp igjennom århundrene. Du kan ikke bruke 100 år gammel teologi for å løse det 20. århundrets problemer. Det du visste i går, kan ikke benekte det du vitterlig ser i dag. Prestetjenesten er en ærefull tjeneste, men også et stort ansvar. En framgangsrik, iherdig tjenende og ledende prest, må på den ene siden ha framgang i sitt åndelige liv og leve stadig nærmere Gud. Samtidig må han, på basis av tidens tilgjengelige kunnskap, søke framgang i kjennskapet til egen og kirkens situasjon, historien, samfunnsrelasjoner, kulturkunnskap, viten om lederskap og utdanning, ja, i alle ting styrke dømmekraften. For å oppnå dette, må en lese Bibelen, be, studere teologi, og stadig søke ny kunnskap.

7.3 *En prests liv blant mennesker*

En hyrde er ikke en asketisk munk/prest eller en einstøing, som kan forlate flokken og leve for seg selv i ensomhet (som en eneboer). Peng Fu's termi-

nologi her viser kritisk distanse såvel til det kirkelige monastiske ideal som til kinesisk munkeideal som forutsetninger for prestedtjenesten. Presten skal være en veileder for menneskene og en som arbeider i samfunnet. Hans arbeid er rettet mot mennesker og hans ansvar er å tjene mennesker. Jesus er forbildet; som hyrde kjente han flokken sin. Derfor må en prest gjøre sitt ytterste for å forstå og lære å kjenne menneskene, deres tanker og situasjon, deres behov. Dessuten må han ha innsikt i samfunnets strukturer og deres innbyrdes forhold. Presten må også la seg bli kjent. Slik gjensidighet er avgjørende for at budskapet som presten bringer fram, skal bli forstått i alle samfunnslag.

Hvordan skal dette skje? Noen tenker som så at dette skjer jo hele tiden i forbindelse med prekener, evangelisering, undervisning, osv. Men slike gjøremål innebærer ikke nødvendigvis nærhet til mennesker. Det kan virke som enveis-kommunikasjon, slik som forkynnelse gjennom TV. Det er bare gjennom personlige samtaler og nære fellesskap at en kommer innpå mennesker. Presten må derfor både leve tett innpå alle i menigheten, og også ha god kontakt med ikke-kristne. Hvordan gjøre dette i praksis? Her nevner Peng Fu noen mulige framgangsmåter:

- *Husbesøk og personlige samtaler* er en av de mest brukte arbeidsmåter blant prester og forkynnere. Likevel er det nødvendig med noen synspunkter. Det er ikke bare å komme seg innenfor døren, åpne Bibelen og forkynne i vei. Men en skal huske at alle hjem har en 'bok som er vanskelig å lese'³⁶, dvs. de har vanskeligheter og problemer som de sliter med. Derfor er det å drive husbesøk og gå inn i personlige samtaler noe som må gjøres med fintfølelse og skjønnsomhet. Dersom det skjer på en god måte, gir det gode resultater og hjelper til at det kristne budskap når inn til menneskene. Dine ord, ditt ansiktsuttrykk, din holdning – alt er viktig for å oppnå en god kontakt.
- *Husmøter* er nettopp stedet for nært fellesskap, men i mange tilfeller blir de spolert av prestens eller forkynnerens framgangsmåte. Lange taler, prekener og bønner kan stjele all tid og oppmerksomhet. Dermed har ikke folk overskudd til gjensidig utveksling av tanker og erfaringer, vansker og behov. Så dersom en prest/forkynner driver med en forkynnelse à la 'fryktelige flyangrep'³⁷, er det tegn på stor uforstand, som utsletter det som måtte finnes av muligheter for fellesskap mellom dem som er tilstede.

Mange ser det slik at en som er prest eller forkynner, kun skal konsentrere seg om forkynnelsen. Noen kan ikke åpne munnen uten å begynne å preke; og resultatet av dette blir ofte motsatt av det en ønsker! En skal huske på at Guds ord er en form for liv, og menneskenes liv er ikke til bare for å høre taler. På talerstolen kan du tale i vei alene, men på husbesøk gjelder det å høre mer enn å snakke. Hva forstår folk egentlig av evangeliet?

36) 'nan nien ti ching', ibid., s 47.

37) 'p'i lao hong cha', ibid., s 49.

Hva mener de om kirken? Hva tenker de om politikk og samfunnsliv? Om sitt arbeid? Hva strever og sliter de med? Hvordan skiller de mellom godt og ondt? Hva gleder dem, og hva volder dem sorg? Dersom du virkelig skjønner deg på folks 'hertesaker', kan du med få ord gi dem gode svar. Slike stunder er mer verdt enn mange dagers store evangeliseringsmøter. Slik også i forholdet mellom Jesus og disiplene, som ikke skjønnte hans lære og forkynnelse før de fikk Ånden på pinsedag. Jesu ord er som frøene som blir sådd, og Ånden gir vekst. Personlige samtaler gir en helt særegen mulighet for åndelig vekst.

Sett på bakgrunn av den noe opphøyde og respektinngydende lærerrollen i buddhistisk og konfusiansk sammenheng, er Peng Fu her sannelig ganske 'moderne', i den forstand at han legger vekt på toveis-kommunikasjon og dialog.

- *Deltakelse i festlige anledninger* er gode muligheter for kontakt og bygging av vennskap. Jesus gjorde sitt første tegn i et bryllup, og han sa ikke nei til invitasjoner til fest, selv om dem kom fra de som hadde dårlig rykte i samfunnet. Jesus lot seg ikke skremme av at han ble kalt 'storeter og vindrikker'.

Om en prest blir invitert, skal han derfor ikke avslå fordi dette skulle være såkalt 'verdslige' tilstelninger. For disse tilhører en normal menneskelig tilværelse, like mye som det å kle seg og å vaske føttene. Ja, nettopp slike dagligdagse ting fikk Jesus fylt med et nytt innhold, preget av omsorg og kjærlighet.

I slike sammenhenger, enten de er preget av glede eller sorg, gjelder det at presten har storsinn og overbærenhet, oppfører seg høflig og dannet. Ikke på noe vis må en være påtatt eller heve seg over andre, eller la seg affisere. I så fall kan en spolere naturlige og viktige anledninger mennesker imellom. Det gjelder å ikke miste evnen til å kjenne 'den naturlige duften av menneskelige følelser'.³⁸

- *Deltakelse i diskusjoner/samtaler om lærespørsmål* er en annen viktig oppgave for enhver prest. Noen prester lever i den villfarelse at kunnskap og debatt ikke hører hjemme i kirken, som jo skal forkynne evangeliets 'dårskap'. Det er avgjørende at menighetens ledere er i stand til å møte tidens utfordringer. I den grad de makter det, vil de være gode og respekterte 'hyrder og lærere'. Gud har også gitt oss å forvalte *kunnskapens* 'talenter' (Matt 25,14-30). Vi er satt til å forkynne evangeliet, ikke fordekke det.³⁹ På

38) '*t'ien chen ti jen ch'ing wei*', *ibid.*, s 51. Tegnet '*ch'ing*', har i seg flere nyanser enn det vi på norsk legger i ordet 'følelser'. Ikke minst viktig er det at '*ch'ing*' også dekker det emosjonelle aspekt i situasjoner og mellommenneskelige relasjoner.

39) Her bruker han et ordspill på kinesisk, ved å sette ved siden av hverandre to uttrykk som har nesten lik uttale: '*ch'uan tao*' ('å forkynne Ordet') og '*ts'ang tao*' ('å skjule Ordet'), *ibid.*, s 52.

en samvittighetsfull måte må en prest derfor våge å gå inn i vanskelige diskusjoner, vinne tillit og hjelpe mennesker til tro. Midt i alt dette skal en huske Paulus' ord: «La dere ikke lenger prege av den nåværende verden, men la dere forvandle ved at sinnet fornyes ...» (Rom 12,2). I denne sammenheng tar Peng Fu fram et sitat fra Konfusius: «Den vise er fredsæl, men dog ikke svak; hans styrke er overmåte stor.»⁴⁰

7.4 *En prests plass i samfunnet*

Det er ikke tilstrekkelig å møte enkeltmennesker og de som hører til i lokalmenigheten. Samfunnet i vår tid reiser også mange spørsmål som ikke lar seg løse på individuelt grunnlag. Mange mennesker opplever seg som brikker i et spill. De blir flyttet rundt av krefter de ikke har styring på. Her må en prest ta sin del av ansvaret, både med å bevisstgjøre den enkelte og ved å ta opp politiske og kulturelle spørsmål i en større bredde. Verken den enkelte kristne, menigheten eller kirken som helhet, kan la seg manipulere av andre. Derfor må en våge å stille kritiske spørsmål og gjerne være en pådriver med tanke på å endre forholdene. Hong Kong med sin hektiske livsstil kan f.eks. lære noe av Europa, som har lagt til rette for en begrenset arbeidstid pr. uke.

Verden over strever folk med farer og problemer. Kirken og dens forkynnere må gå inn i dette sammen med gode krefter i samfunnet. Det gjelder å bygge opp det gode og demme opp for følger av synd og ondskap.

8 Utfordringer for den lokale og universelle kirke

Her presenterer vi innholdet i kapitlene 7 til 10, som har overskrifter svarende til følgende deloverskrifter:

8.1 *Kirken og samfunnet*

For å kunne forstå den pastorale tjeneste, må en både vite hva kirken er og hvilket forhold den skal ha til samfunnet og dets myndigheter. Både på kirkelig og politisk hold har en ofte misforstått Jesu ord om at hans rike «ikke er av

40) 'Chün tsu ho êrh pu liu, ch'iang tsai chiao', ibid., s 53. 'Chün tsu', 'Den Vise', er for Konfusius en idealskikkelse, som både er trygg på seg selv og sine egenskaper, men som også har forstand på det samfunnet han lever i og den lederrolle han har. Visdom er altså ikke en ensomhetens sysling med verdensfjerne spørsmål, men evnen til å integre kunnskap i det sosiale nettverk en er en del av.

denne verden» (Joh 18,36). Kirken kan ikke lukke seg inne og stille med 'religiøse saker', mens de politiske myndigheter uforstyrret skal få drive politikk. Derfor blir det av stor betydning å gi en teologisk vurdering av lydigheten mot staten og av kirkens og den enkelte kristnes samfunnsansvar.

Menneskehetens grunnleggende enhet er det avgjørende utgangspunkt. Gud, himmelens og jordens skaper, elsker alle mennesker uten å gjøre forskjell (Joh. 3,16). Den universelle kirke er derfor dannet av Gud, for at mennesker over alt og til alle tider skal få del i hans kjærlighet og i et nytt fellesskap.

Alle mennesker må *kjempe mot ondskaper*. Her har alle som hører til den kristne kirke, en oppgave og en anledning til å kjempe for alle gode og byggende verdier. Kirken skal også gå foran med et godt eksempel. Kirken er til for menneskenes skyld.

Kirken skal hjelpe mennesker slik at de kan *finne sannheten og Guds mening med livet*. Kjennskapet til Gud og hans vilje er basis for kampen mot syndens makt i hele samfunnet. Når mange ber bønner «La ditt rike komme», vil det få gode ringvirkninger også for det liv vi lever her på jorden.

Kirken har også som oppgave å bidra til *framgang og utvikling* i samfunnet. Nettopp ved at den har innsikt i, og erfaring med, 'Guds rettferdighet', kan kirken vise vei i et samfunn som ofte preges av usunn konkurranse og urettferdighet.

8.2 Kirkens organisasjon og administrasjon

Kirken er først og fremst et åndelig fellesskap. Men det må ikke lede oss til å tro at den kan fungere her i verden uten en sakssvarende organisering og administrasjon. Derfor må kirken la seg lede av Den hellige Ånd, og samtidig gjøre bruk av de best mulige strukturer og ordninger. Her har presten et stort ansvar i det å tilse at det blir en rett og god balanse mellom disse to aspektene.

I tilretteleggingen av kirkens *forkynnelse av evangeliet* må presten bidra til et godt samarbeid med menighetsråd, kvinneforeninger, ungdomsgrupper og søndagsskolen for barn og voksne.

Arbeidet med *kirkens undervisning* er et viktig satsningsområde. Derfor bør også kirken støtte opp om skole- og opplæringstiltak i samfunnet. Utdanning og livslang læring er også viktige i den konfusianske tradisjon. Konfusius la vekt på at det å lære, er fylt av glede og skaper trivsel. Flest mulig bør derfor få sjansen til skolegang. Også Jesus la vekt på å gi disiplene grundig opplæring. Kirken bør for sin del la Guds ord bli det sentrale i alle undervisningstiltak.

Den kirkelige *administrasjon* må for all del ikke vanskjøttes, hva enten det dreier seg om kontorhold, arbeidsrutiner, arkivering o.l. Kirkens medlemmer må ha trygghet for at ledelsen har oversikt, og dermed kan betros forvaltningen av både personell og midler. Mange prester har kommet opp i store problemer fordi de ikke har vært nøye nok med såkalte 'små' saker, og menighetene har lidd under dette.

Kirkens omsorgsarbeid innen *diakonien* må ha to siktemål: å gi hjelp til dem som trenger det, og å sette i verk tiltak som forebygger nød og arbeidsløshet. I denne sammenheng kan vi lære mye av de første kristnes givertjeneste og hjelpearbeid. Det er vanskelig å gi allmenne oppskrifter på hvordan dette skal skje i praksis, ettersom forholdene varierer alt etter tid og sted.

8.3 Kirkens økonomi

Økonomi i kirken er ikke bare tale om tall og penger. Nei, det gjelder å se på dette som en forvalteroppgave, med ansvar overfor Gud og medmennesker. Dårlig økonomisk styring har ruinert mange menigheter og kirker. På alle hold i kirken må en være nøye i pengesaker. Hver enkelt prest har et personlig ansvar, og sammen med kirkens rådsorganer på alle nivå skal han sørge for at kirkens midler er i trygge hender. Alle kirker må følge god regnskapsskikk.

Likevel må det understrekes at forvaltning i kirken handler om mer enn penger. Det er ikke alltid at vi skal gi pengegaver til dem som ber oss. Å gi seg selv er den største omsorg, som krever de største offer. Derfor er i bunn og grunn kirkens største ressurs nettopp de mennesker som er med i menigheten.

8.4 Det felles oppdrag for den verdensvide kirke.

Kirken er den treenige Guds kirke. Kirken er Kristi legeme, og hans blod strømmer gjennom alle legemets årer. Denne hovedtanken er basis og drivkraft i alle bestrebelse for enhet og fellesskap blant alle kristne til alle tider. Men syndens realitet også i og blant kirkens medlemmer gjør at mye ennå gjenstår innen økumenikken. Urettmessig selvhevdelse, strid og baktalelse gjør sitt til for å ødelegge fellesskapet. Derfor er det viktig å besinne seg på Herrens oppdrag, og sette alle krefter inn på å fullføre det inntil han kommer igjen.

Hovedoppdraget er å *forkynne evangeliet*. 'Ordet om korset' har universell adresse, til frelse for alle som tror det. Også naturen, «alt som er skapt» (Rom 8,19), lever i forventning om Guds frelse. Likevel er det menneskene som Gud henvender seg til, uansett nasjonalitet, stand og stilling. Misjonsbefalingen er derfor en stående ordre – ikke bare om å gå til 'de andre', men også selv ta ansvar for å holde alt det som Jesus har befalt oss (Matt 28,20).

For det andre må alle kirker og kirkesamfunn ta del i *enhetsarbeidet*, ved at de stadig besinner seg på Jesu bønn om «at de alle må være ett» (Joh 17,10-23). Selv om vi i vår [lutherske] kirke mener om oss selv at vi har en sunn og rett teologi om skapelsen, forsoningen og omvendelsen, skal vi likevel ikke gjøre oss hovmodige og belærende overfor andre. Det er viktig for alle å bevare en ydmyk holdning i møte med Gud og det mysterium som hans skapelse og frelse egentlig er.

Basert på troen på Gud som alle menneskers skaper, må vi fastholde at *toleranse* er viktig, også overfor andre religioner. Gud tvinger ingen til tro og lydighet, men har gitt alle en frihet til å velge hva de vil tro på.

Til sist understreker Peng Fu at *etikken* er et viktig samarbeidsområde for kirken og samfunnet. Noen kristne har en tendens til å åndeliggjøre kirken og troslivet, slik at de ikke tar et rett og rimelig samfunnsansvar. Den Gud som vi tilber, er selvsagt større enn alt og alle, hevet over menneskelige begrensninger og problemer. Men kirken er kalt til å leve sitt liv midt i denne verden, nettopp fordi verden er Guds verden. Religion og religiøse spørsmål vil alltid være viktige, også i politisk sammenheng. Her må kirken gi sitt bidrag til beste for en positiv utvikling i samfunnet.

9 Oppsummerende vurdering av læreboken og dens varige verdi

Det er med en stor porsjon ydmykhet og respekt for kinesisk språk og kultur at en gir seg i kast med oversettelse og presentasjon av en bok som denne. Likevel er det en interessant utfordring å forsøke og formidle både innholdet og det kulturelle særpreg i hans fremstilling. Peng Fu's lærebok har samlet mange viktige tema innen rammen av bokens 89 sider.⁴¹ Som et forelesningskompendium er den naturlig nok kortfattet, med tanke på videre utfoldelse i en undervisningssituasjon.

Enhver pastoralteologi må være en kombinasjon av varige og tidsbestemte elementer, tilpasset den lokale historiske og kulturelle situasjon. Etter min vurdering har Peng Fu i stor grad lykkes med dette. Han representerer en praktisk teologi som på en interessant måte holder sammen a) bibelsk forankring, b) forankring i luthersk teologi og c) forankring i kinesisk kultur. Sammenfattende kunne vi beskrive dette som en moderat kontekstualisert praktisk teologi.

Han forankrer forståelsen av preste-tjenesten i den bibelske basis og gir en tolkning av den kirkehistoriske utvikling som leder fram til et luthersk ståsted. Samtidig ser han at lutheranere bør la seg utfordre av andre kirkesamfunn og deres tradisjoner. Han er ikke stivbeint konfesjonell, men representerer det jeg vil kalle en smidig og frimodig tilpasningsevne i det kirkelige landskap. I så måte har han nok hjelp av den kinesiske trang til å finne 'den gylne middelvei'.⁴²

41) Jeg vil anta at en norsk oversettelse, trykt i A5 format, ville bli på ca. 130 sider.

42) En mangeårig og innflytelsesrik lærer og president ved seminaret i Hong Kong, Dr. ANDREW K.H. HSIAO, sa dette om seg selv: «In fact, the writer as a Chinese worker in theological education has been deeply influenced by Confucian teaching, so should being a bit 'Golden Mean-ish' be considered strange?», «The theological education which we need», *60th Anniversary Memorial Bulletin : [Lutheran Theological*

Det er mitt inntrykk at mange kinesiske kristne og deres kirkesamfunn søker etter en middelvei i relasjonen mellom kirkelig/konfesjonelt tradisjonsgods og kinesisk kulturell innflytelse. Med et slikt utgangspunkt vil de også gå inn i det økumeniske arbeid. Så sant det er mulig, tilstrebes harmoni, gjensidig forståelse og konkret samarbeid.⁴³

Peng Fu fikk gjennomleve turbulente år av Kinas historie. Revolusjonen og keiserdynastiets fall i 1911, borgerkrig og verdenskriger, kommunistenes maktovertakelse og flukten til Hong Kong i 1949-50 satte sitt preg på hans liv. Ved inngangen til 1960-årene forsøker han å oppmuntre til frimodig preste-tjeneste og kirkeliv i kinesiske menigheter. Hans mangeartede og smertefulle erfaringer danner bakgrunnen for hans beskrivelse av kirkevirkeligheten. «Den gode hyrde [som] gir sitt liv for sauene», blir et sterkt pastoralt forbilde i lys av dette. Hans lett ironiske kommentar av overivrige predikanter forkynnelse som 'fryktelige flyangrep', fremkaller også minner fra år med krig. Til tross for en viss optimisme i Hong Kong, med dens rivende utvikling, ser Peng Fu store pastorale oppgaver overfor de mange desillusjonerte.

Et sentralt begrep i tilpasningen til kinesisk kontekst, er '*jen ch'ing wei*', 'duften av de menneskelige følelser'.⁴⁴ I tråd med god kinesisk tradisjon legger han altså vekt på det vi kan kalle *sosial sensitivitet*, altså evnen til å forstå sine medmennesker og deres plass i det sosiale nettverk. Og dette nettverk har tråder som knytter forbindelsen til de slitesterke elementer i kinesisk kultur. Ikke bare i direkte sitater av f.eks. Konfusius og av kinesiske visdomsord, men i hele det kinesiske tegnspråks rikholdige billedverden, kommer dette til uttrykk. Konfusius er en av eksponentene for verdien av god dannelse, både ved boklig lærdom og ved gode forbilders eksempel. Her finner Peng Fu også noe av idealet for preste-tjenesten. En prest skal ha den rette kombinasjon av kunnskap og modellfunksjon, både i menigheten og i samfunnet.

Om vi skal våge oss på en vurdering av hva som er av varig verdi i Peng Fu's pastoralteologi, kan vi framheve hans solide bibelske forankring og valg av tilknytningspunkter i kinesisk tradisjon. Likevel kunne vi ønske at han i større grad hadde drøftet det konfusianske menneskesyn, med dets optimistiske tro på det iboende og gode i mennesket. Kontekstualisering vil og skal alltid innebære en kritisk posisjonering i forhold til lokale kulturelementer. Likeledes er nok noen av hans tanker om kirkens samfunnsansvar og forholdet til myndighetene preget av den politiske virkelighet i Hong Kong, som velregulert kronkoloni. I møte med en kirkefiendtlig stat må en regne med mer motstand og mindre vilje til samarbeid om etikk og utvikling. Samtidig oppfordrer han til å stille kritiske

Seminary 1913-1973 / Paul L.H. Hu & Hung Kwang Liang (eds.), Hong Kong 1973, s 18.

43) Jf. ANDREW K.H. HSIAO: op.cit., s 15, hvor han bl.a. hevder at «Cooperation in theological education will not only raise the standard of theological education, but will also promote the unity of the church».

44) Jf. note 38.

spørsmål, og legger vekt på at f.eks. kirkens prester ikke må gå på akkord med hva som er rett og galt sett fra et bibelsk utgangspunkt.

I vår tid står Kinas kirke overfor nye utfordringer. Hong Kong kommer inn under Folkerepublikken Kinas styre i 1997, og byens kirker og menigheter går spennende tider i møte. Behovet er stort for en ny generasjon av prester som kan lede menighetene i alle landets provinser. De teologiske læresteder i Midtens Rike har en stor oppgave i å dyktiggjøre nye kandidater og gi «god hjelp for kirkens hyrder».